

Vem har ansvar för stöd till anhöriga och vad har anhöriga för rättigheter

Webbinarie NKA 27 augusti kl. 13.30

Anders Bergh/Jesper Dahl

Utgångspunkter

1. 4 kap 1 § SoL
2. 5 kap 10 § SoL
3. HSL - Förebygga ohälsa (HSL 3 kap 2 §) /barn som anhöriga (5 kap 7 § HSL och 6 kap 5 § PSL.
4. Nationell anhörigstrategi
 - Ett anhörigperspektiv
5. Nationell demensstrategi
 - Ett standardiserat insatsförlopp
 - Dagverksamhet för personer med demenssjukdom
6. Underlag för kommande Nationell demensstrategi
 - Unga anhöriga

4 kap 1 § SoL

Alla personer kan ansöka om stöd och omsorg – även anhöriga. En ansökan leder till att en utredning görs av den sökandes behov.

- Det finns inga begränsning av vad en enskilde kan ansöka om.
- Denna möjlighet har funnits sedan socialtjänstlagens tillkomst 1982, men utnyttjats i väldigt låg omfattning. Anhöriga vet inte att de kan ansöka

5 kap 10 § SoL

2009 – skärps regelverket om stöd till anhöriga.
Kommunerna ska stödja anhöriga som ger vård och omsorg till någon som står dem nära

En grupp som tidigt och frekvent lyfts fram när det gäller hur anhörigas situation kan vara - är anhöriga till personer med demenssjukdom

Nu ska alla kommuner ha stöd till anhöriga, men ...

- Vad stödet är, det är inte preciserat
- Hälso- och sjukvården saknar likvärdig skrivning

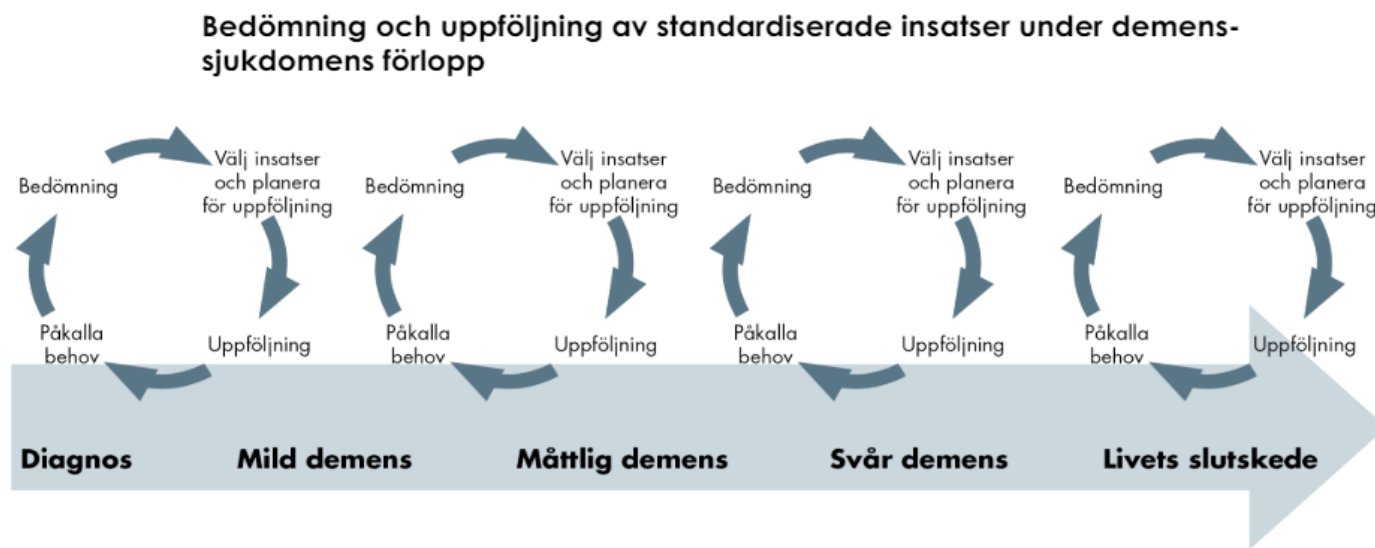
Hälso- och sjukvården. Ansvar att förebygga ohälsa och beakta barn som anhöriga

- Hälsa- och sjukvården ska - enligt 3 kap. 2 § HSL - arbeta för att förebygga ohälsa. I detta ingår att arbeta hälsofrämjande och att identifiera personer eller grupper som riskerar att drabbas av ohälsa. Hit kan bl.a. höra anhöriga till personer med demenssjukdom.
- HSL 5 kap 7 §. Särskilt beakta behov av information och råd och stöd hos barn som anhöriga

En nationell anhörigstrategi

- Gäller all personal i både socialtjänsten och hälso- och sjukvården
- Gäller de personer som är viktiga för den enskilda
- Handlar om att
 - se/uppmärksamma anhöriga
 - lyssna till anhöriga
 - göra anhöriga delaktiga

Med anledning av den nationella demenstrategin - Ett standardiserat insatsförlopp

Med anledning av den nationella demensstrategin - Dagverksamhet för personer med demenssjukdom

Dagverksamheten har indirekt ofta en roll att fungera som avlösning för anhöriga.

Därför behöver dagverksamheten bl.a.:

- Verka för bra samarbete mellan anhöriga, ev. hemtjänst samt dagverksamheten
- Fungera som förmedlare av kontakt anhörig – anhörigstöd
- Kvällsöppet. Anhöriga kan delta i kvällskurs, träffa vänner som arbetar dagtid etc.

Underlag för en utvecklad strategi för personer med demenssjukdom

- Barn och unga vuxna till personer med demenssjukdom finns och behöver synliggöras.
- De tenderar att bli osynliga då de dels är få, dels hamnar i skuggan av andra anhörig vars engagemang är synligare och mer självklart
- Viktig att de erbjuds stöd som är anpassat efter deras specifika situation.
 - Få leva som andra barn
 - Ges relevant stöd i skolan
 - Träffa andra i samma situation (jag är inte ensam om detta)

Fördjupningstips

Med anledning av den nationella anhörigstratgin

Stöd för handläggare att uppmärksamma och involvera anhöriga

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2023-10-8805.pdf>

Integrera anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2023-11-8815.pdf>

Röster från anhöriga - 4 filmer

<https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/arbetsmetoder-och-perspektiv/anhorigperspektiv-i-socialtjansten-och-halso--och-sjukvarden/filmer-med-roster-fran-anhoriga/>

Fördjupningstips

Med anledning av den nationella demensstrategin

Ett standardiserat insatsförlopp vid demenssjukdom

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2019-6-22.pdf>

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/vagledning/2020-6-6797.pdf>

Underlag för en utvecklad nationell demensstrategi

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2024-2-8957.pdf>

